

YRITYKSET ESITTELYSSÄ!

Pitkän linjan liikennöitsijä

Lehtosen Liikenne Oy:n vihreät bussit ovat tuttu näky Pohjois-Karjalassa. Eikä ihme, sillä kesäkuun alussa tulee 60 vuotta täyteen toiminnan aloittamisesta.

- Reittejä on vuosikymmenien saatossa ollut ympäri maakuntaa, mutta tällä hetkellä hoidamme kantakaupungin paikallisliikennettä Joensuussa, toimitusjohtaja ja yhtiön hallituksen puheenjohtaja **Kyösti Lehtonen (75)** kertoo. Lehtosen Liikenteen tukikohta sijaitsee Teollisuuskadulla, toimintoja on ajoväylän molemmilla puolilla. Kalusto käsittää 22 ”normaalikokoista” linja-autoa.

- Töissä on tällä hetkellä 42 henkilöä. Bussit ovat arkiviikolla liikenteessä pääsääntöisesti aamuviihtä kello yhteen yöllä. Elikkä vuorokauden neljän tunnin hiljaiseloa lukuun ottamatta bussi kulkee kaupungin reiteillä vähintäänkin kerran tunnissa.

Lehtonen toteaa maaseudun asutuksen muuttuneen perinpohjaisesti yrittäjätönsä aikana.

- Muistan kun Joensuun linja-autoasemalta saattoi lähteä kolme-neljäkin linja-autoa peräkkäin Ilomantsin suuntaan. Nyt on maaseutu tyhjentynyt, mutta kaupunki kasvanut julmasti.

Mennään bussilla

Lehtosen mielestä bussia tarvitaan ja käytetään tulevaisuudessa.

- Suomessa on yli 5,3 miljoonaa asukasta, ja heistä ajokortittomia on noin puolet. Julkisen liikenteen on toimittava, olipa sitten palvelun tarjoaja kuka tahansa.

Potentiaalisia linja-auton asiakkaita ovat lapset ja eläkeläiset.

- Olemme kokeilleet myös

työmaaliikenteen järjestämistä, mutta kiinnostus on ollut vähäistä.

Yrittäjän mielestä maailmanmeno on mennyt sellaiseksi, että kuljetusalalla on kaksi vaihtoehtoa.

- On joko kuristettava homma niin pieneen kokoon, että se pysyy nyrkissä tai sitten kasvatettava yrityksen koko tosi suureksi, Lehtonen pohtii.

Pyryssä ja pakkasessa

Kuluvana talvena ovat lentoliikenteessä matkustajien laukut kulkeneet omia polkujaan ja junaliikenne takkuillut pakkasten ja lumipyryjen takia. Liikennöitsijä ei kuitenkaan tartu pilkkakirveen varteen.

- Yksi syy junaliikenteen vaikeuksiin on se, ettei nykyisin palkkalistoilla ole niin sanottuja vaihdemiehiä. Bussiliikenne on pakkasella vähemmän haavoittuvainen ja yhtiömme autot saavat liikennöidä auratuilla ja hyvin hoidetuilla teillä. Meillä alkaa puolestaan ongelmat silloin, kun tullaan pakkaselta nollakelin tienoille.

Kuulussa Wärtsilän Tekussakin muun muassa koneoppia opettanut insinööri on itse pysynyt poissa reitillä olevan linja-auton ratista.

- Ihmiset ovat sen verran arvokasta lastia, että tiettyä ammattitaitoa ja rutiinia pitää kuljettajalla olla, Kyösti Lehtonen tiivistää.

Maanpuolustushenki korkealla

Kyösti Lehtonen kokee työn maanpuolustusjärjestöissä tärkeäksi. Hän on toiminut muun muassa Joensuun Reserviupseerit ry:n hallituksessa sekä ampumaupseerina ja on yhtiöineen pitkäaikainen Karjalän Pojat – lehden tukija.

Toimitusjohtaja Kyösti Lehtonen on tehnyt pitkän päivätyön niin kuljetusalalla kuin maanpuolustustyössäkin.

Haastattelua tehdessäkin mielessä siinsi alokkaiden vala Kontiolahdella.

Harrastuksiin kuuluu jo olympiakultamitalistikaiman velvoittamana urheilu eri muodoissaan: hiihto, laskettelu, kuntosalit, golf ja ammunta. - Ammunta on tässä välillä hiipunut, mutta tarkoitus on viritellä pistooliammuntaa taas käyntiin. Viimeaikaisten järkyttävien ampumistapausten tiimoilta

Suomessa on herätelty keskustelua puoliautomaattisten käsiaseiden pois keräämisestä. Pitkän linjan ampumaharrastaja ei usko suunnitelman onnistumiseen.

- Ampuminen kuuluu jokaisen sotilaan ja reserviläisen perustaitoihin ja se on myös niin laajalle levinnyt harrastus, ettei aseita tulla keräämään. Ja jos pistoolit kerättäisiin, seuraavaksi kai olisivat takavarikon kohteena haulikot. Konetuli-

aset ovat sitten asia erikseen, Kyösti Lehtonen toteaa.

ARMAS HÄRKÖNEN

Fakta:

Lehtosen Liikenne Oy
Toimiala: säännöllinen paikallisliikenne linja-autoilla Joensuussa.
Toiminta alkoi 1.6.1950.
Kalusto 22 linja-autoa
Työllistää 42 henkilöä

OUTOKUMPU SOTA-AIKANA

Kuvassa Lotta Svärd -järjestöön kuulunut Liisa Smolander ilmavalvontatehtävissä kaivostorin huipulla vuonna 1941. Kerrallaan ilmavalvonnassa oli kaksi lottaa neljän tunnin vuoroissa. Outokummun kaivostorin/Liisa Pietilän valokuvakokoelma.

Talvi- ja jatkosodan aikana Outokummussa elettiin kotirintaman arkea. Osa kaivoksen henkilökunnasta oli rintamalla, mutta osa oli töissä varmistamassa tärkeän malmin louhinnan ja sen hyödyntämisen. Pommituksia pelättiin, mutta Outokumpua pommitettiin vain kaksi kertaa ja pommit osuivat varsinaisen kaivosalueen ulkopuolelle. Outokummun pommituksissa ei menetetty ihmishenkiä. Oma merkityksensä tähän on saattanut olla sillä, että Saksa oli vaatinut Neuvostoliittoa säästämään Outokumpu-yhtiön tuotantolaitokset sotatoimilta talvisodan aikana. Vuonna 1944 Outokummun kaivoksen sijoitettiin työhön 120 neuvostosotavankia, jotka toimivat myös maanalaisissa töissä. Yhtiön muillakin kaivoksilla käytettiin sotavankeja.

Välirauhan aikana (1940-1941) kaivoksen kuparituotantoa nostettiin hallituksen toimesta 50 prosentilla 18.000 tonniin, jolla olisi tyydytetty oma tarve yli kaksinkertaisesti. Lisääntyneen tuotannon avulla Suomi osti sotatarvikkeita talvisodan jälkeen vuonna 1940 ulkomailta, erityisesti Saksasta. Maksuksi vaadit-

tiin kuparia. Erityisen haluttua oli kuparirikaste. Vuosina 1941-1943 toimitettiin Saksaan vuosittain 12 000 tonnia kuparina ja kuparikiisurikasteena maksuna sotakalustosta ja -tarvikkeista. Kovan kysynnän vuoksi kaivos-toimintaa tehostettiin jatkuvasti. Tästä huolimatta Outokummun kuparituotannosta voitiin kotimaan tarpeisiin jättää pahimmillaan vain alle viidesosa. Kuparin lisäksi saatiin myös strategista kobolttia. Kupari oli käypää valuttua sota-aikana. Sillä saatiin hankittua sotatarvikkeiden lisäksi mm. elintarvikkeita. Outokummun kuparilla yhdessä Petsamon nikkelin kanssa oli sotavuosien aikana suuri merkitys sekä ulkopoliittisessa että ulkomaankaupassa. Sotien jälkeen Outokummun kupari nousi merkittävään rooliin Neuvostoliitolle maksettuna mittavina sotakorvauksina. Ensimmäisinä sotakorvausvuosina Neuvostoliittoon meni suuria kuparikaapelitoimituksia. Esimerkiksi v. 1945 Outokumpu Oy:n kuparituotannosta n. 90 % meni sotakorvausteollisuudelle.

Aki Silvennoinen
vs. amanuenssi

Outokummun kaivostorin